

Številka: Up-606/18-15

Datum: 14. 3. 2019

SKLEP

Ustavno sodišče je v postopku za preizkus ustavne pritožbe Stanka Omerzuja, Maribor, na seji 14. marca 2019

sklenilo:

Ustavna pritožba zoper sklep Okrajnega sodišča v Mariboru št. Su 258/2018 z dne 15. 3. 2018 se zavrže.

OBRAZLOŽITEV

1. Pritožnik vlaga ustavno pritožbo zoper sklep Okrajnega sodišča v Mariboru o zavrnitvi zahteve za izločitev sodnice. Zatrjuje kršitve pravice do varstva človekove osebnosti in dostojanstva iz prvega odstavka 21. člena Ustave, načela enakosti orožij iz 22. člena Ustave, domneve nedolžnosti iz 27. člena Ustave ter pravnih jamstev v kazenskem postopku iz 29. člena Ustave. Kršitve utemeljuje z navedbami, da je na glavni obravnavi kot obdolženec večkrat želel sedeti ob strani s svojim zagovornikom, da mu tega sodnica ni dovolila, da ga je posedla na klop sredi dvorane in ga s tem ponižala, da odločitve ni obrazložila in je dogajanje vpisala na zapisnik šele po vztrajanju zagovornika ter da mu ni dovolila imeti računalnika ali pametnega telefona. Posledično naj ne bi imel zadostnih možnosti za pripravo svoje obrambe in naj bi bil v manj ugodnem položaju od državnega tožilca. Pritožnik navaja, da je sodnica s temi ravnanji in z neobrazložitvijo svoje odločitve ter odreditvijo izdelave poročila v zvezi s tem, da je imel pri sebi ugasnjen telefon, vzbudila dvom o svoji nepristranskosti, s čimer utemeljuje zatrjevano kršitev pravice do nepristranskega sojenja iz prvega odstavka 23. člena Ustave. Navaja, da je obrazložitev izpodbijanega sklepa (da je sodnica utemeljila izjemo od sedežnega reda z argumentacijo, da bi bilo zaradi zvočnega snemanja glavne obravnave zaupno dogovarjanje med zagovornikom in pritožnikom slišno vsem prisotnim in tudi posneto) absurdna, saj naj bi to pomenilo, da sodišče pritožnika ščiti s kratenjem njegovih ustavnih pravic.

2. Pritožnik vlaga tudi pobudo za začetek postopka za oceno ustavnosti dela drugega odstavka 77. člena Sodnega reda (Uradni list RS, št. 87/16) in Pravilnika o uporabi predalčnikov na Okrožnem sodišču v Mariboru, Višjem sodišču v Mariboru in Okrajnem

sodišču v Mariboru št. Su 200100/2014 z dne 3. 9. 2014 (v nadaljevanju Pravilnik). Izpodbijana določba Sodnega reda naj bi bila v nasprotju z 21., 22., 23., 27. in 29. členom Ustave ter 6. členom Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (Uradni list RS, št. 33/94, MP, št. 7/94 – v nadaljevanju EKČP), ker naj bi besedilo predpisa omogočalo protiustavno razlago in s tem kršenje pravic obdolžencev z neobrazloženim posedanjem na "zatožno klop" tudi tedaj, ko to ni nujno. Pravilnik naj bi bil v neskladju z 21., 22., 27., 29. členom in prvim odstavkom 154. člena Ustave ter 6. členom EKČP, ker naj ne bi bil objavljen, ker naj bi urejal pravice obdolženca, pa jih ne bi smel, in ker naj bi eni stranki dovoljeval uporabo telefona, drugi pa ne. V primeru, da izpodbijani pravilnik ni predpis, temveč posamičen akt, naj bi bil v neskladju s četrtim odstavkom 153. člena Ustave, ker naj ne bi temeljil na zakonu. Pritožnik predlaga začasno zadržanje izvršitve izpodbijane sodne odločbe in izpodbijane določbe Sodnega reda.

3. Ustavno sodišče je ustavno pritožbo zavrglo, ker niso izčrpana pravna sredstva. Kot je pojasnilo že v sklepu št. U-I-78/17, Up-412/17 z dne 14. 12. 2017, se ustavna pritožba po prvem odstavku 51. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo in 109/12 – v nadaljevanju ZUstS) lahko vloži šele, ko so izčrpana vsa pravna sredstva. Izjemoma lahko Ustavno sodišče odloča o ustavni pritožbi pred izčrpanjem izrednih pravnih sredstev, če je zatrjevana kršitev očitna in če bi z izvršitvijo posamičnega akta nastale za pritožnika nepopravljive posledice (drugi odstavek 51. člena ZUstS). Pritožnik vlaga ustavno pritožbo neposredno zoper sklep o zavrnitvi zahteve za izločitev sodnika posameznika. Pritožnik mora domnevne nepravilnosti v zvezi s pristanskim vodenjem konkretnega postopka najprej uveljavljati v rednih in izrednih pravnih sredstvih zoper končno odločitev sodišča v tem kazenskem postopku. Ko vloži ustavno pritožbo neposredno zoper sklep o zavrnitvi predloga za izločitev, Ustavno sodišče morebitnega predloga za izjemno obravnavo ustavne pritožbe pred izčrpanjem pravnih sredstev vsebinsko ne obravnava. Po drugem odstavku 51. člena ZUstS je namreč mogoča izjemna obravnavo zgolj ob neizčrpanju izrednih pravnih sredstev, ne pa tudi, ko pritožnik ni izčrpal niti rednih pravnih sredstev zoper končno odločitev sodišča v kazenskem postopku.¹

4. V skladu s prvim in četrtim odstavkom 42. člena Zakona o kazenskem postopku (Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 47/13, 87/14 in 66/17 – v nadaljevanju ZKP) se sklep predsednika sodišča, s katerim se zavrne zahteva za izločitev sodnika, lahko izpodbija s posebno pritožbo. Če je bil izdan po vložitvi obtožbe, pa se lahko izpodbija samo v pritožbi zoper sodbo. V obravnavani zadevi bo torej pritožnik izpodbijani sklep lahko izpodbijal s pritožbo zoper sodbo (1. točka prvega odstavka 370. člena ZKP) in z zahtevo za varstvo zakonitosti (2. in 3. točka prvega odstavka 420. člena ZKP). Ker niso izčrpana pravna sredstva, je Ustavno sodišče ustavno pritožbo zavrglo.

5. O pobudi (zadeva št. U-I-292/18) bo Ustavno sodišče odločalo posebej.

¹ Tako Ustavno sodišče že v sklepu št. U-I-78/17, Up-412/17.

6. Ustavno sodišče je sprejelo ta sklep na podlagi pete alineje prvega odstavka 55.b člena ZUstS ter prve alineje tretjega odstavka 46. člena Poslovnika Ustavnega sodišča (Uradni list RS, št. 86/07, 54/10, 56/11 in 70/17) v sestavi: predsednik dr. Rajko Knez ter sodnice in sodniki dr. Matej Accetto, dr. Dunja Jadek Pensa, DDr. Klemen Jaklič, dr. Etelka Korpič – Horvat, dr. Špelca Mežnar in Marko Šorli. Sodnik dr. Marijan Pavčnik je bil pri odločanju o tej zadevi izločen. Ustavno sodišče je sklep sprejelo s šestimi glasovi proti enemu. Proti je glasoval sodnik Jaklič, ki je dal odklonilno ločeno mnenje.

dr. Rajko Knez
Predsednik